

Grófka Zuzana Anna Mária BEŇOVSKÁ

*10.10.1751 Spišská Sobota
+1.3.1826 Beckovská Vieska

**pochovaná v Beckove 4.3.1826
200. výročie**

OBRÁZKY

*et à vous faire savoir mon séjour en attendant que
je puisse m'adresser à vous pour l'indemnité de mon mariage
et pour le paiement de mon douaire. Je prie de vous
prouver mon dévouement à mon mariage, car je ne
peux pas m'arrêter à Amsterdam, et de me faire savoir
le temps de votre retour.*

*Je suis sûr que vous serez toujours avec moi
et que vous serez toujours avec moi. Je prie de vous
prouver mon dévouement à mon mariage, car je ne
peux pas m'arrêter à Amsterdam, et de me faire savoir
le temps de votre retour.*

Cher ami
Baltimore le 9 Mars
1786

1. Moric Benovský (1746 - 1786) – manžel Zuzany Beňovskej.
2. Donát Várady Szakmáry – zať Zuzany a Mórica Beňovských..
3. Rozália Várady Szakmáry, dcéra Zuzany a Mórica Beňovských.
4. Erzsébet Ocskay, pravnučka Zuzany a Mórica Beňovských od dcéry Žofie.
5. List Zuzany Beňovskej priateľke do Filadelfie, Baltimore, 9.9.1786.
6. Text o obci Beckov z knižky Rudolfa Pokorného Potulky po Slovensku, Praha 1883.
7. Titulná strana knihy Rudolfa Pokorného Potulky po Slovensku.
8. Portrét Rudolfa Pokorného od Jaroslava Heřmanovského.
9. Ev. matrika v Beckove 4.3.1826, pohreb Zuzany Beňovskej, zapísal farár Pavel Hurban. Zdroj: FamilySerch Evanjelická cirkev, úmrtia 1791-1866, s.53.
10. Hrad Beckov, okolo r. 1900.

Rudolf Pokorný (1853 – 1887): Z potuliek po Slovensku I. September 1883, Praha.

II. Beckov

(Historie a pověst jeho. Na faře.)

Z Nového Města doprovázeli nás do Beckova nezapomenutelní přátelé ev. farář Erzhelický a pravdě Benovský. Uvádějími polemí dříve Trenčínka vedla nás bratřička (mladá) k dědicce Neisledu, odkudž záhy dosti jsme k prvému ramenu Váhu a konečně k řečiti hlavnímu. Beckov stál před námi v záti rameno slunce v plné své náhledu na skálách malebných, k Váhu přítěle sestupujících. Vzdělí jsme zříceniny tyto pověsti a nákolikrát ještě později, ale kdybychom zakletí byli na Beckov po celý život hleděti, kdo ví, zda bychom se toho pohledu ještě naučili? Neopěkním. Lidé okolní s tuž zálibou, s týždň obdivem patří k svému Beckovu jako my, o čemž svědčí i pověst o původu hradu tohoto.

Stáli jsme dráhou chvíli před majestátním jeho, než přibýla pro nás od druhého břehu Váhu „komňa“, vor to na dvou lodích sbíhly, na němž jsme se rychle na protější břeh dostali. K Beckovu vede od břehu Váhu příma pěšina. Za nálehu chvíli byli jsme v městečku pod samým hradem. Laskavého přijetí dostalo se nám na katolícké farsě p. M. Medianského, kdež nás i jeden Štárovec s učitelom R. z Beňovské Doliny oslovil. Pan Medianský je také literátom. Řiáť své vstal pod pseudonymem Dušan Sava Pekin. Také učitel R. náleží k pilným sbíratelom slovenských písní, povostí, ryčkův atd. Rozumí se tuž, že tím spíše byli jsme přijati v pravém slova smyslu a otevírání nálehu. Mělo by nám posloužit slovenským nálehu ve společnosti dvou duchovních rozličných vyznání. — Po obědě vyšli jsme si prohlédnout nálehu zámek.

Městečko Beckov má asi 2000 obyvateľ, katolíckí i evanjelickí, a je oddělené dosavadním vidcom Slováků, dňa. *Hurban*. Avšak také židé nasoukali se sem přes Váh z Nového města, kdež tvoří bežnáma dva třetiny obyvateľov! Trenčínko vůbec. Žily nad počtu obyv. V Beckově vybrali si i mrtví židé pro sebe jedno z nejkrásnějších míst, založili si hřbitov hned pod zámek na romantickou strán. —

K malebným troškám Beckova pojí se kna slovenské historie. Nejsem přítelom suchého historického vypovídání, obměřím se tuž jen na vzpomínky zvláště. Hrad Beckov zále se býti původu Kvačo-markomanského. Stál již totiž „Bolonozec“ za příchodu Mařarů, neboť vzpomíná se mezi trzemi povídkami, které Mařary byly vzaty Slovákům. Lid zase klade v ty země kna poesie a vyprávěje, že Beckov postavil (okolo r. 1412) maceř z slavného Čubor ze Sibiřie, který se nazývá pánem Váhu, jako Matouš Trenčanský, o němž se nám bude při papuz Trenčínka zmíniti. Tento Čubor měl při obléhání šáka Becka a každý jednotu na hradě byl žerý a sprjny jeho bojné rozveselen, silbil ma, že každému jeho přání vyhová, budž jakékoli.

Byli právě o divokých, ostých škol. Dácko žádá si, aby Čubor vystavěl na ma nich zámek. Smlénu tomuto přání pán vyhověl plno měrou. Tisíce rukou vzechlo se do práce a kdokoliv šel kolem, byl zadržán a musil po omi dni boř sám, boř čelou a kotmi svými pomáhati na stavbu. Rozumí se, že pověst zámek byl hrzy hřot. Ze jediný rok budli stáa a obdy celé krajiny. Ale Čuborovi zalbil se zámek tak, že dal místo něho svému laškovi jiný hrad — a nový zámek naraz po svém laškovi Beckovom, učinil svými sídelm. A tak stojí tu jako ze skály vrostlý na každém skálinm, pod náramným pohorím.

Historie je zá pání. Udělá někdy přes nekrásnější básně poetim prosáckom čám. O Beckově vime, že stál dávno a dávno před Čuborem. V 11. století vládl jim mocný pán Váhu, Matouš Chák (Trenčanský), který sídel na skálcích Trenčína a byl postrochem ubekým biskupem i

králom. Po smrti tohoto slovenského pána a vládce dostal se Beckov do rukou králů uherských, a r. 1386, dostal ho pan Čubor ze Sibiřie; darem od Marie I. a choť jejího Zikmunda z Lukenburka spolu s jarmy statky za věrné služby své. Tento Čubor byl příslušom sjezdu kottušského Zámku r. 1424, nákolhem vsoho bočtí. Nechce o tom opět ověřiti historický lid slovenský.

Hráy a jako pravý aristokrat divoký tento pán nesešel smrti přívězom. Záhy po vsoede jeho syna a Kateřina, dceřom maceřu Franku v Zelen, kterého vsoho po celý ná vsova — neboť Čubor nepostupil, aby hoště odeli dříve, než by se stali moři *Amory*, i kráti jim čas instavěným hoř, hostinm a hram — stalo se, že někdo z čelch Čuborovy rozřítli jeho zamilovanému pos nebo, by tímto přapadem. Rozvrženom pověsti Čubor slahu svřvenom s nepřekřítelom škaldom do prousti. Nepomohl pláť a prouby nešťastníka a lidu Čuborových — slahu zmloum. Ale před vsoem smrti volal přívězom do ruky před soud nebo. Přiveš na rok v 103 den slavil Čubor na Beckově opět velkou slavnosť. Po oběde vime rozehřít čelstí si odpoděnom i zahrady. Uhlá do trávy, a tu ho náhlí tresť. Zimie přívězom ho do trávy, čimž přiveš o zrak a dšnou bolestí selécl. Zdálo se mu, že ho zmize seláhi, i pchal, pchal z místa na místo, chtěje jim utěši, až dostal se tam, odkud před rokem dal svřvenom svého služebníka do prousti. A do prousti té vřil se stěmhlaví i — jeho pán. Pověť tutej roků zbloumí Slatkově (spisj bčan. V Praze. Str. 511), už i zvěstíom dojmu misto nešťastného slahu Čuborova — ubohého k Beckovu bídom známého zebřika.

Dědicem otcovských pametj stal se syn jeho Čubor III., jenž byl r. 1428, hlavním říským kapláním proti Husitóm. Téhož roku navřítli totéž Slovensko náš *Prošop* *Ládě*. Ale Uhlí neodvřítli se postaviti se mu na odpor. Nodaké okoli bylo pak nákolikrát našimi předky navřívom, a čelká krev zmožila tu slovenskou půdu. — Po vřveníom rodu Čuborova r. 1437, byl Beckov darován králem rodině Binřifj, jež vřídla jim do r. 1646. Turci dovřáli Beckova nadarmo r. 1599. Napadli tehdy lázeň Pířany a sebravě z okoli 15.000 zajatci, plienli vše mečem a oběm až po Trenčín. Paměťom stál se Beckov také záberkem protestantismu, neboť odkud šifla se reformace po Uhřích. Psaň totiž na Beckově kazatel Bormemsa v podobám stavj jako Luther na Wartburgu (1543) ona pouštil, která byla na úřaty hr. Bakaveho na hradě Detekč tišena a rozřivení protestantismu v Uhřích zpřobilo. Po vřveníom rodu Binřifj byl Beckov řířka obyčlen, až konečně spsalom docela po stráněm požaru, který v městečku r. 1729, vřypol i zámek v zříceniny obřiti.

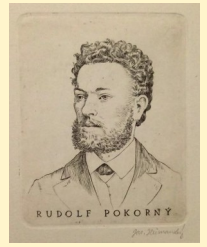
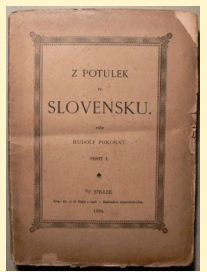
Dlouho hleděti jsme v tičké dáme k malebným troškám těmto. Ve své sláve býval postrochem nepřátelí, ve svých zřícenínách je slávoa Povřzi, jako ten Trenčín, Čuchice a Tematín, jeho bíleci dšinou k, i nímž oko rádo k Beckova zabloudí.

Zary se nám v paměť. Ale k jiným veselčím myšlčkám pobřila ná rodinka státochého slovenského junáka z let 1848. — 1849, který znal tak mřit, že netřelí neuměl, bočého *Hadřika* *Jurádem*. *Břídka*. *Karol* *Břídka*. *Beňovský* *Mauricij*, v jehož domě musili jsme ještě před svým odjezdem pobesedovat a beňovského vime okuři.

Srděně loučili jsme se odhad i se staršími přátely novoměstskými a novými — beňovskými. Spěchali jsme k stanici bobuševické, půl hodiny vzdálené. Přes Váh dostali jsme se na lodici a ze chvíli unášel nás vlak ku předu, ku královskému hradu Povřzi *Trenčín*.

Koho by zajímalo, tomu povím ještě, že v Beckově pochovány jsou žena a děti **Moric Benovského, jenž zemřel na Madagaskaru.**

Zdroj: https://zlatyfond.sme.sk/dielo/5040/Pokorny_Z-potuliek-po-Slovensku-I/

*Mart. 4. Komitissa Anna
Susana de Honsch. 79*

*Plena excellen. f. Betzko debilitas senectutis
P. Comitis
Grahis Benovskys
Mauricij*

1866

